

MENSELIJK

EERLIJK

DUURZAAM

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

voor de

GEMEENTERAAD WESTERVOORT

GROENLINKS

WESTERVOORT

INHOUD

Verkiezingsprogramma 2022-2026	1
Inhoud	2
GroenLinks Westervoort	3
GroenLinkse Politiek, made in Westervoort	3
Groene Leefomgeving / Duurzaamheid	4
Groene Leefomgeving	4
Energietransitie	4
Circulaire Economie	5
Wonen	5
Verkeer	6
Sociaal / Eerlijk Delen	7
Zorg	7
Welzijn	7
Werk en Inkomen	8
Jeugd en Jongeren	8
Verbinding / Gelijkwaardigheid	9
Bestuur en Dienstverlening	9
Inwoners betrekken	9
Inclusieve Samenleving/ Diversiteit	10
Financiën	10
Verbinding met de Wereld	11
Tot Slot	11

Vastgesteld 13 december 2021

GROENLINKS WESTERVOORT

GroenLinkse Politiek, made in Westervoort

GroenLinks staat voor een beter en fijner Nederland. Eerlijker en zorgzaam. Groener en duurzaam. Daar staan we pal voor in Den Haag, in provincies en in gemeenten. Verantwoordelijkheid nemen in het bestuur als het kán, positief-kritisch in de oppositie als het móet.

Die visie in daden omzetten is de missie van GroenLinks Westervoort. Daarbij houden we intensief contact met provinciale en landelijke partijgenoten. Zo werkt een stem op GroenLinks dus op alle politieke niveaus door.

GroenLinks gelooft in de kracht van argumenten. Zo ook in Westervoort. De afgelopen jaren vormde onze fractie het hart van de oppositie. We trokken vaak samen op met de PvdA, en dat blijven we doen. In de gemeenteraad leverden we een stevige inhoudelijke bijdrage. Goed gemotiveerd, met nieuwe gezichtspunten en onderbouwde wijzigingsvoorstellen. Een constructief-kritische houding die niet alleen respect oogstte, maar bovenal productief bleek.

Op onze website westervoort.groenlinks.nl staat wat we de afgelopen jaren zoal voor elkaar gekregen hebben; in het kader hiernaast een korte greep daaruit. Op die weg willen we verder. Met meer stemmen en meer raadsleden kan het nog veel beter. Daarom vragen we jouw steun bij de verkiezingen op 16 maart 2022.

Dit programma is gebaseerd op de waarden van GroenLinks:

duurzaam(heid), eerlijk (delen) en gelijkwaardigheid (menselijk). Het is een uitwerking van de situatie in Westervoort in november 2021 en daarmee het richtsnoer voor de inbreng van de fractie in de gemeenteraad van Westervoort de komende vier jaar. De fractie toetst alle voorstellen hieraan en zal zelf ook met initiatieven komen.

Veel leesplezier!

Dit kregen we voor elkaar

- Meer aandacht voor biodiversiteit
- Invoering inclusie-agenda, voor mensen met een handicap
- Groenteplein benutten als dagbestedingsplek
- Mogelijkheid voor vuurwerkvrije zones
- Brievenbusstickers benutten, om papierverspilling te voorkomen
- Openheid besluitvorming Rode Dorp
- Onnodige bomenkap voorkomen
- Bezuinigingen voorkomen op: muziek in de klas, natuur- en milieueducatie, jongerencoaches en ontwikkeling Mooi Mosterdhof
- Invoering uitdaagrecht
- Gemeentelijke bijdrage aan de Voedselbank
- Maatwerk bij opstapplaatsen leerlingenvervoer

GROENE LEEFOMGEVING / DUURZAAMHEID

Op de wereldkaart is Westervoort maar een onbeduidend stipje. Toch hebben we ook hier te maken met wereldwijde vraagstukken als klimaat, biodiversiteit, energie en de circulaire economie. Vraagstukken waaraan we met lokale oplossingen willen bijdragen. Door minder gebruik van (fossiele) brand- en grondstoffen. Met meer groen. Met voorrang voor fietsers en voetgangers. En passende en betaalbare huisvesting voor iedereen. GroenLinks in Westervoort: onze lokale bijdrage aan de wereldwijde vraagstukken, vanuit onze visie op duurzaamheid.

Groene Leefomgeving

Fleur en kleur zorgen niet alleen voor een fijne leefomgeving, maar bevorderen ook de lokale biodiversiteit. De belangrijkste pijlers van onze groene plannen:

- *Ecologisch maabeleid.* Ons motto luidt 'maai mei niet'. En ook in juni de natuur vrij baan bieden. Zo zorgen we voor bloemrijke bermen en grasvelden.
- *Water en flora verbinden.* Sloten, vijvers en plassen vormen één geheel met bloemrijke bermen, fietspaden en wandelwegen. Groenblauwe aderen door het hele dorp heen. Dat is goed voor insecten en kleine dieren.
- *Ruimte voor groen initiatief.* Inwoners die zélf het groen in hun buurt willen onderhouden? Burgers die boomspiegels beplanten voor een gezond bijenleven? Heel graag! Nooit vrijblijvend, maar vanzelfsprekend wel met praktische hulp van de gemeente.
- *Meer natuur beleven.* Uitdagende struinpaden kriskras door natuurgebieden. Maar soms, vooral in de broedtijd, heeft natuur rust nodig en is dan niet toegankelijk. Zoals delen van de natuur rondom de 'Bult' (Driegarden) en straks het Rivierklimaatpark.
- *Boomsoorten met inheemse wortels.* Boomstroken geven schaduw en koelte in de bebouwde omgeving. Dat vraagt om extra aanplant van inheemse soorten en goede boomzorg. Een streng kapbeleid is een must, ondersteuning uit het gemeentelijk bomenfonds noodzaak.

Energietransitie

Westervoort is in 2050 volledig CO₂-neutraal. Tussenstation is het jaar 2035, als 55% van dat einddoel werkelijkheid moet zijn. Dan voldoen we aan de ambities van provincie, Rijk en Europa. We moeten dus aan de bak. Maar hoe? De groenste energie is de energie je níet gebruikt. Dat is ons uitgangspunt.

- *De gemeente stimuleert transitie.* Woningisolatie is een kans voor open doel. Maar ook creatieve oplossingen omarmen we, zoals zonnepanelen boven parkeerplekken.
- *Ambitieuze afspraken met grote partijen* als woningcorporatie Vivare om ook huurwoningen in te zetten voor isolatie en zonnepanelen.
- *Bedrijfsleven houden we aan verplichtingen als 'zon-op-dak'* en andere energiemaatregelen. Wel zorgen we dat het mkb niet overladen wordt met regelgeving.
- *Lokaal eigenaarschap.* Middelgrote projecten voor zon- en windenergie zijn van harte welkom. Met de garantie dat minstens 50% in lokale handen blijft. Bij windpark Koningspleij zorgt de omgevingsraad ervoor dat ook Westervoort meeprofiteert.
- *Zonne-energie op de Bult* van Natuurmonumenten is een mooie optie voor de volgende fase als alle daken vol liggen, maar moet wel passen binnen de natuurfunctie.

- *Snel duidelijkheid over warmtenet.* Welke wijken komen in aanmerking? Wat betekent het voor de portemonnee van de individuele inwoners? Welke keuzemogelijkheden zijn er? De aanleg van het warmtenet wordt gekoppeld aan andere verbeteringen in de wijken.
- *Blij met de kracht van samenwerkende burgers.* Sommige wijken zijn niet geschikt voor het grote warmtenet. Daar kunnen bewonerscollectieven een rol gaan spelen in de warmtetransitie.
- *Klimaatrechtvaardigheid.* De energie- en warmtetransitie is topprioriteit voor Westervoort. Maar de burgers - speciaal de mensen met een kleinere beurs - mogen geen financiële pijn lijden. De gemeente gebruikt landelijke regelingen. Zo voorkomen we dat inwoners op hogere kosten voor duurzame energie en warmte worden gejaagd.

Circulaire Economie

Het klinkt als een utopie, maar het kan écht: een gemeente zonder afval. In Westervoort werken we daarom stevig door aan de circulaire economie.

- *Zorg het liefst dat er helemaal geen afval ontstaat.* Hergebruik via het kringloopcentrum stimuleren. Focus op herbruikbare verpakkingen met statiegeld.
- *Herbruikbaar afval scheiden,* met de landelijke norm 'restafval nul punt nul' in 2050 als richtsnoer. Tussenstation is het jaar 2025, dan moet Westervoort jaarlijks onder de 85 kilo restafval per inwoner kunnen scoren. In 2020 was dat nog 127 kg.
- *Lokale economie stimuleren.* Met verkooppunten voor lokale voedselproducten, zoals Liemers Trots. De kringlooplandbouw, in ons achterland, verdient een steuntje in de rug.
- *Een overwegend groen gebied tussen Westervoort en Duiven.* Een initiatief voor natuurinclusieve landbouw en een kleine ecologische woon- en werkwijk kunnen op onze steun rekenen.
- *Lokaal inkoopbeleid.* De gemeente Westervoort koopt zoveel mogelijk in bij Westervoortse en regionale bedrijven. Zo snijdt het mes aan twee kanten.

Wonen

Er is veel te weinig betaalbare huisvesting in Westervoort. Vooral starters en kleinere huishoudens snakken naar een eigen plek. Tegelijkertijd moeten bestaande woningen duurzamer: energieneutraal, natuurinclusief en levensloopbestendig. Bovendien gaat de klimaatdiscussie niet ongemerkt aan de woningmarkt voorbij. Droogte, wateroverlast en hittestress tasten de woonkwaliteit aan. Werk aan de winkel!

- *We investeren in mooie en gemengde wijken.* Westervoorters hebben behoefte aan betaalbare woningen. Woningen in het middensegment bevorderen een veelzijdig aanbod en doorstroming. Voor sociale samenhang spelen wijkcoaches een vitale rol.
- *Nieuwbouw primair voor het betaalbare segment.* We houden het aandeel sociale woningbouw én goedkope koopwoningen minstens in stand.
- *Nieuwbouw binnen grenzen huidige bebouwing.* Uitgangspunt is de groene omgeving in stand houden. De parkeernorm (aantal parkeerplekken per woning) moet echt omlaag.
- *Nieuwbouw in Westervoort-Noord.* Het vertrek van de betonfabriek schept ruimte voor nieuwe huisvesting met veel natuurlijk groen. We houden een scherp oog voor de belangen van de huidige buurtbewoners, de woonbehoefte van de Westervoortse burgers en de bestaande natuur.
- *Extra woonruimte centrum.* Leegstand bestrijden door verkleinen van winkeloppervlak. Leegstaande winkels ombouwen voor bewoning. Het centrum moet weer gaan leven.

- *Woningen zijn geen handelswaar.* Zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding voor (nieuwe) koopwoningen. Huurwoningen worden niet opgekocht door investeerders met winstoogmerk.
- *Creativiteit helpt tegen woningnood.* Tijdelijke woningen, zoals tiny houses, kunnen helpen om snel meer mensen met diverse woonwensen onderdak te bieden.
- *Afspraken met wooncorporaties als Vivare.* We zetten in op netto méér sociale huurwoningen en betere doorstroming.
- *Vérgaande energie- en ecologische maatregelen voor bestaande woningen.* Op het boodschappenlijstje van GroenLinks: minder steen en meer groen in de tuin, groendaken financieel en praktisch bevorderen. Regenwater in de bodem vasthouden en benutten; afvoeren alleen als allerlaatste optie.

Verkeer

Voorrang voor voetgangers en fietsers, het liefst letterlijk. Dat is goed voor gezondheid, veiligheid en milieu.

- *Betere voorzieningen voor fietsers en rolstoelers.* Slimme doorsteekjes maken, belemmerende paaltjes en hobbels weghalen, ruimere fietspaden en -stroken.
- *Snelfietsroutes vormen hét bewijs van goede en veilige verbindingen in ons dorp.* Doorgaan op de ingeslagen weg!
- *Binnen de bebouwde kom wordt 30 km de norm.* Zeker als een vrijliggend fietspad ontbreekt. Dorpsplein, Dorpstraat, Kerkstraat en Heilweg staan hoog op onze prioriteitenlijst.
- *Oversteekplaats* van station naar Vredenburgstraat. Alsnog.
- *Minder auto's en motoren op de dijken.* Het tunneltje onder het spoor van de IJsseldijk gaat dicht voor gemotoriseerd verkeer, als onderdeel van de ontwikkeling van Westervoort-Noord.
- *Autodelen stimuleren.* 'Automaatje' bijvoorbeeld is een prachtig initiatief.
- *Openbare slimme laadpalen op loopafstand.* Binnen 250 meter loopafstand in elke woonwijk. Via slimme laadpalen kunnen autoaccu's bijdragen aan een stabiel lichtnet.
- *Dienstregeling openbaar vervoer blijft op peil.* Aanvullend vervoer is gebruiksvriendelijk, duurzaam en betaalbaar.
- *Straatverlichting helemaal op LED-lampen.* In het buitengebied moet de kleur van de straatverlichting vriendelijk voor de natuur (dieren) zijn. Strooilicht tot minimum beperken. En liefst uit als het kan: automatisch dimmen als er geen verkeer is.
- *Doorgaand verkeer niet door Westervoort.* Vrij rechtsaf slaan op kruising Rivierweg-Rijksweg (Duiven naar A12) is een mooi begin.

SOCIAAL / EERLIJK DELEN

De maatschappij is van ons allemaal. Goede sociale en culturele voorzieningen staan aan de basis. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Wie pech heeft of niet meekomt, kan op adequate hulp rekenen: voor zorg, ondersteuning en eerste levensbehoeften. Het gemeentelijk vangnet gaat in principe uit van vertrouwen. Zo krijgen waarden als 'eerlijk delen' en 'solidariteit' serieuze betekenis.

Zorg

Ouderdom of tegenspoed? In zulke omstandigheden moeten burgers op hun gemeente kunnen rekenen. Zelfhulp is natuurlijk de allerbeste zorg, maatwerk voor zover nodig.

- *Voor ons draait het bij de politiek om mensen. In dit specifieke geval: om cliënten.* En dus niet om de ondersteunende systemen. Niet de kosten maar de juiste zorg staat voorop.
- *Verdwalen in het oerwoud van regeltjes is taboe.* Daarom biedt de gemeente cliënten actieve ondersteuning bij hun zorgaanvraag.
- *Ruim tijd en deskundigheid uittrekken om dóór te vragen: wat is er nu echt nodig? Met oog voor de gezinssituatie en altijd in samenhang met persoonlijke omstandigheden.* Waar algemene voorzieningen tekortschieten is maatwerk de oplossing.
- *Passende zorg is het vertrekpunt.* Zelfredzaamheid mag niet doorschieten in 'zoek het zelf maar uit'. Zorg in natura en PGB (persoonsgebonden budget) zijn gelijkwaardige opties. En zorgprofessionals krijgen de ruimte om, in overleg met de cliënt, zorg naar eigen inzicht te verlenen.
- *Efficiëntie en kostenbewuste zorg vinden we belangrijk.* In de allereerste plaats: een stevig fundament van welzijns- en zorgvoorzieningen voorkomt extra kosten. Maar soepele administratieve processen en hechte samenwerking in de regio helpen zeker ook. De aanbevelingen van het 'bestuurskrachtonderzoek' over het sociale domein nemen we dan ook over.
- *Mantelzorgers verdienen serieuze ondersteuning.* Meer mogelijkheden om af en toe even afstand van de dagelijkse taken te nemen ('respijtzorg') en natuurlijk ieder jaar een fatsoenlijk mantelzorgwaardering. Een mantelzorgmakelaar kan hierbij helpen.
- *Vasthoudende lobby voor betere jeugdzorg en WMO (wet maatschappelijke ondersteuning).* De gemeente Westervoort blijft, samen met VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), hameren op een kostendekkende structurele Rijksbijdrage. Andere gemeentelijke voorzieningen mogen niet lijden onder een vrekke Rijksoverheid.

Welzijn

Een prettig en zinvol leven voor alle burgers van Westervoort. Dat is voor GroenLinks de spil van welzijn. De gemeente voert de regie, maar de uitvoering is aan de maatschappelijke partners. Zoals Santé Partners, Kunstwerk!, vrijwilligersorganisaties (de Herberg, Repaircafé), verenigingen en (kerkelijke) organisaties. Of het nu gaat om sport, cultuur, wetenschap, natuureducatie, jeugdwerk of ontmoeting.

- *Samenwerking tussen welzijnsorganisaties bevorderen.* Bijvoorbeeld door het slim faciliteren van huisvesting voor (buiten)sportverenigingen. Want bloeiende welzijnsorganisaties bevorderen participatie en preventie.
- *Kulturhus De Nieuwhof* staat synoniem voor welzijn en daarom moet deze functie op de huidige plek aan de Rivierweg blijven, laagdrempelig toegankelijk voor alle inwoners.
- *De bibliotheek* krijgt een passende bijdrage voor haar wettelijke taken. De bezuiniging per 2023 draaien we grotendeels terug.

- *Sport toegankelijk voor iedereen.* Sport in verenigingsverband verdient aanmoediging. Kinderen in armoede krijgen hiervoor ondersteuning via de Gelrepass. Voor ouderen zijn vitaliteitsbevorderende programma's en toestellen nuttig.
- *De gemeente gaat op de koffie bij de maatschappelijke partners en hun deelnemers.* Voor een beter zicht op het beleid en besteding van gemeenschapsgeld.

Werk en Inkomen

Een deugdelijk financieel vangnet voor burgers die zelf te weinig inkomen kunnen genereren. Want meedoen in de maatschappij móet, ook zonder betaald werk. En schuldproblemen? Zover mag het helemaal niet komen!

- *Schulden aanpakken via 'vroeg erop af'.* Vervolgens inzet van schuldhulpmaatjes en het financieel trefpunt.
- *Het armoedebeleid blijft overeind,* in het bijzonder voor huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Informatie over regelingen is eenvoudig te begrijpen en via relevante media beschikbaar.
- *Convenant armoedebestrijding nieuw leven inblazen.* Liefst 14 organisaties slaan de handen ineen om verborgen armoede te signaleren, stigmatisering te voorkómen en hulp te bieden waar dat nodig is.
- *GroenLinks Westervoort staat open voor experimenten met een basisinkomen.* Ook nu al zoeken we de grenzen op van de huidige regelgeving: boodschappen in natura en vrije neveninkomsten voor bijstandsgerechtigden van €1200 per jaar.
- *Inkomensondersteuning is primair een kwestie van vertrouwen.* Sancties en boetes passen daar niet bij, hooguit als fraude is aangetoond.
- *De gemeente creëert basisbanen.* Voor iedereen die wil én kan werken, zonder verdringing op de arbeidsmarkt.
- *Speciale aandacht voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt.* Beschut werk betekent werken in aangepast tempo en met aangepaste begeleiding. Dat willen we Liemers-breed of liever nog regionaal (blijven) organiseren. Maar de werkplek moet wel dicht bij huis zijn.

Jeugd en Jongeren

Er bestaan schrijnende verschillen tussen kinderen uit arme en rijke gezinnen, vaak al op jonge leeftijd. Dat geldt op gebieden als gezondheid, taal of bijvoorbeeld sociale en psychische ontwikkeling. Wat daartegen helpt: vroegtijdig signaleren en indien nodig basisondersteuning voor gezinnen. We luisteren goed naar jongeren, want zij hebben hun eigen verhaal.

- *Een onbekommerde jeugd:* een omvattend actieplan om jongeren met leerachterstand van 15% naar 10% terug te brengen.
- *Geld besteden waar het écht moet.* Rijksmiddelen voor armoedebestrijding bij kinderen rechtstreeks aan de doelgroep besteden.
- *Goede en betaalbare voorzieningen voor voor- en naschoolse opvang.*
- *Leesvaardigheid al op jonge leeftijd bevorderen.* De Bibliotheek is dan in samenwerking met de scholen de uitgelezen plek voor programma's die leesvaardigheid stimuleren.
- *Problemen bij de jeugd gericht aanpakken.* Jeugdcoaches kunnen dit in een vroeg stadium signaleren. Zij bieden een veilige plek om vragen te bespreken en hulp te bieden.
- *Kinderen en jongeren zijn volwaardige burgers.* Een jongerenraad en een jeugdburgemeester kunnen de jeugd een stem geven. Directe afstemming met jongeren bij Creon en HopeXXL dient dat doel ook.

VERBINDING / GELIJKWAARDIGHEID

Boven alles jezelf zijn. Dat is wat GroenLinks waardeert en stimuleert. Wederzijds respect, je inleven in andere mensen. Dat komt voort uit het besef van gelijkwaardigheid, zorgt voor verbinding en een fijnere samenleving. Ook de gemeente doet, wat ons betreft, een ferme duit in het zakje: zorgvuldig luisteren naar betrokkenen en ervaringsdeskundigen. Om zo voor transparante besluitvorming te gaan.

Bestuur en Dienstverlening

Transparante en eerlijke besluitvorming wekt vertrouwen in het gemeentebestuur. Alle relevante informatie moet eenvoudig toegankelijk zijn voor iedereen. De gemeente reageert daarom vlot, helder en passend op elke vraag van burgers.

- *Op den duur ligt een bestuurlijke fusie met Duiven (of Liemers-breed) voor de hand. Op korte termijn is meer harmonisatie met Duiven en beter toezicht op de ambtelijke organisatie vanuit de raad nodig. Het 'bestuurskrachtonderzoek' levert die inzichten. Daar moeten we politieke consequenties uit trekken.*
- *Besluitvorming in de raad volgt na transparant debat. Dus zonder achterkamertjespolitiek, dubbele petten of belangenverstrengeling.*
- *De gemeente stelt informatie actief en volledig beschikbaar. Raad en burgers moeten daar 100% op kunnen vertrouwen.*
- *Website, apps en informatie op papier zijn toegankelijk voor alle doelgroepen. Dat geldt voor vorm én taalgebruik.*
- *De gemeente Westervoort scoort een mooie voldoende voor dienstverlening, beter dan het landelijk gemiddelde. Maar dat is geen reden voor zelfgenoegzaamheid. De gemeente blijft de inbreng van elke inwoner daarom zeer serieus nemen.*
- *Verantwoording afleggen externe partijen. Regionale uitvoeringsorganisaties (zoals doelgroepenvervoerder Avan en de Regionale Sociale Dienst) verlenen hun diensten efficiënt en effectief. Hun verantwoording aan deelnemende gemeenten dient transparant en meetbaar zijn.*
- *Vol gaan voor de Groene Metropoolregio. Westervoort doet voor alle ontwikkelopgaven volledig mee met de regio Arnhem-Nijmegen: de Groene Metropoolregio. Speerpunten zijn woningbouw, energie, klimaat, economie en vervoer.*

Inwoners betrekken

Het dorp in! Niet alleen het ambtelijk apparaat, maar ook raadsleden en wethouders moeten veel vaker hun gezicht laten zien en het gesprek aangaan. Want goed beleid wordt niet achter het bureau bedacht, maar samen met belanghebbenden en ervaringsdeskundigen. Inwoners met eigen initiatieven, plannen en ideeën? Die moet je koesteren.

- *Van meet af aan ogen en oren open. Zijn er plannen om het beleid te wijzigen? Al in een vroeg stadium spreken met betrokkenen en ervaringsdeskundigen levert uiterst waardevolle input op. De gemeenteraad krijgt, op zijn beurt, volledig inzicht in die inbreng.*
- *Participatie vraagt om brede vertegenwoordiging. Burgers die meedenken en meepraten bevorderen de kwaliteit van het beleid. In het sociale domein en bij grote projecten in de leefomgeving zijn er permanente vertegenwoordigingen van burgers. De gemeente spant zich in voor een goede afspiegeling van de samenleving.*

- *Burgers kunnen het (vaak) beter.* Dat is de gedachte achter het zogeheten ‘uitdaagrecht’: inwoners hebben het recht om gemeentelijke taken over te nemen. De gemeente stimuleert het uitdaagrecht met heldere spelregels en uitgangspunten.
- *Een dekkend stelsel van wijkraden* vergt professionele ondersteuning van de gemeente. De wijkraden fungeren als oren en ogen en krijgen een eigen budget voor kleine wijkinitiatieven.
- *Wijze lessen komen soms van ver.* Niet alleen Westervoort doet ervaring op met de participatie van burgers, ook andere gemeenten spannen zich daarvoor in. Onze gemeente moet dan ook openstaan voor ervaringen elders in het land.

Inclusieve Samenleving/ Diversiteit

Artikel 1 van de grondwet is extreem belangrijk, want verscheidenheid is een kracht en inspiratiebron. Hoe meer vogelsoorten des te kleurrijker de volière.

- *Artikel 1 van de Grondwet actief handhaven, ook in Westervoort:* “Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.” Bij schending van artikel 1 moet aangifte eenvoudig zijn en aangemoedigd worden.
- *De samenleving moet aan letterlijk iedereen ruimte bieden.* In ons jachtige bestaan van alledag hebben we vaak onvoldoende oog voor elkaar. Dat kan beter. Ons credo: leer elkaar kennen en leef je in. In alle verscheidenheid. Via voorlichting en ontmoetingen, een jaarlijkse diversiteitsdag en het goede voorbeeld van een rijkgeschakeerd gemeentelijk personeelsbestand.
- *We maken serieus werk van het begrip ‘regenbooggemeente’.* Westervoort is een inclusieve gemeente: iedereen doet mee en voelt zich gezien. Dat dragen we uit in woord en gebaar. Suggesties van ervaringsdeskundigen helpen ons daarbij.
- *Voldoende budget om het VN-verdrag Handicap ook na 2022 handen en voeten te geven.* Dat biedt elke burger betere garantie op gelijkwaardige deelname aan de maatschappij.

Financiën

Westervoort staat er financieel beroerd voor. Hoofdoorzaak: te weinig geld van de Rijksoverheid om wettelijk verplichte zorgtaken uit te voeren. De provincie houdt nu preventief toezicht op onze gemeente. Gevolg is een compleet uitgeholde gemeentebegroting. Westervoort moet daarom tijd krijgen om het huishoudboekje weer op orde te brengen.

- *Geld is geen doel op zich, maar vooral een middel voor de lange termijn.* Uitgaven zien wij primair als investering, niet louter als kosten.
- *Komt tijd, komt raad.* GroenLinks houdt het afgesproken tempo van het herstelplan aan voor het aanvullen van de gemeentelijke reserves. Een adequate landelijke lobby bij het Rijk is harde noodzaak. We vragen structureel voldoende geld voor onze wettelijke taken.
- *We respecteren het preventief toezicht van de provincie.* Zo krijgen we tijd voor herstel. Met meevallers investeren we in de toekomst en draaien we de meest ingrijpende bezuinigingen terug, zoals op de bibliotheek.
- *Wat moet dat moet.* We blijven investeren in noodzakelijke opgaven, vaak in regionale verbanden als de Groene Metropool. Kortom, voorrang voor de grote vraagstukken van onze tijd: klimaat, woningbouw, inclusiviteit, biodiversiteit en de fossielvrije samenleving.

- *Inwoners met een kleine beurs ontzien.* De totale lasten voor economisch zwakkeren laten we niet verder oplopen. In principe dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten. Zoals het hoort.
- *Stop bezuinigingen op basisvoorzieningen.* Ook snijden in het onderhoud van wegen, groen en bomen is ongewenst, want dat leidt alleen maar tot kapitaalvernietiging.
- *Het gemeentelijk huishoudboekje mag geen twijfels oproepen.* We staan voor goed controleerbare financiën, op basis van meetbare resultaten.
- *De gemeente koopt maatschappelijk verantwoord in.* Bij aanbestedingen zet Westervoort in op duurzaamheid en de opbrengst voor de samenleving ('social return').
- *We bestrijden excessieve inkomens van bestuurders.* Een acceptabel beloningsbeleid bij samenwerkingspartners is een basisvoorwaarde.

Verbinding met de Wereld

Onze lijfspreuk hierbij is 'think global, act local'. Want de uitdagingen van onze wereld zijn bepaald geen ver-van-mijn-bed-show. Daarom moet Westervoort ook lokaal de juiste keuzes maken en daarnaar handelen.

- *Een warm welkom voor asielzoekers en statushouders.* En ook na het welkom trekken we alles uit de kast. Nieuwkomers krijgen zo snel mogelijk de kans om zich Nederlander te voelen en hier hun talenten te ontplooien.
- De gemeente en Vluchtelingenwerk Nederland zorgen voor een soepel verloop van het inburgeringsproces. Effectieve regionale samenwerking is geboden. Ook andere partijen dragen hun steentje bij, speciaal het verenigingsleven.
- *Bij politieke keuzes moet de bijdrage aan Duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) meewegen.* Welk effect heeft een lokale keuze op het welzijn elders? Via het netwerk van SDG-gemeenten kan dit handen en voeten krijgen.
- *Het wiel niet opnieuw uitvinden.* Zoveel uitdagingen, zoveel antwoorden. We moeten beseffen dat vaak al eerder prima oplossingen zijn gevonden. Die hoeven we niet altijd zelf te bedenken. Contacten onderhouden met de wereld om ons heen loont dus.

Tot Slot

De covid-pandemie is het ultieme bewijs: wereldwijde problemen gaan niet aan onze deur voorbij. De politiek moet daarom haar verantwoordelijkheid nemen, op alle niveaus. Tijdens de covid-crisis dienden zich ook verhelderende gezichtspunten aan. Zo (her)ontdekten we de waarde van direct fysiek contact om verbinding met mensen te maken. Ook digitaal vergaderen en een minder volle agenda zijn belangrijke inzichten voor de komende tijd.

- *De gemeente garandeert de wettelijk geregelde basisbehoeften van burgers, maar zonder te pampieren.* Hulp bij zelfhulp is het uitgangspunt.
- *De gemeente zorgt voor een veilige leefomgeving.* Maar het is onmogelijk alle risico's uit te sluiten. Kortom, een leven zonder risico's bestaat niet. Helaas.
- *We zoeken naar balans.* Balans tussen veiligheid en privacy, tussen vrijheid en vrijblijvendheid.
- *We streven naar een meer ontspannen samenleving.* Minder druk op elkaar, minder druk op onszelf. Zorgen kunnen loslaten betekent meer levensgeluk.
- *We sturen op levensgeluk, niet op geld.* Het streven van HopeXXL naar een rapportcijfer van een 8+ voor iedereen is van harte aanbevolen. Ook omarmen we het sturen op indicatoren van de Brede Welvaart Monitor.